

Ödemeler Dengesi - Mart 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Mart ayında cari açık beklentilerin altında...

Mart ayında cari açık bir önceki yılın aynı ayına göre %13,9 daralarak 5,4 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Piyasa beklentisi cari açığın 5,9 milyar USD olacağı yönündeydi. Çeyreklik bazda değerlendirildiğinde ise, cari açığın bir önceki yılın ilk çeyreğine kıyasla %2,3 oranında azalarak 15,9 milyar USD seviyesine gerilediği görülmektedir.

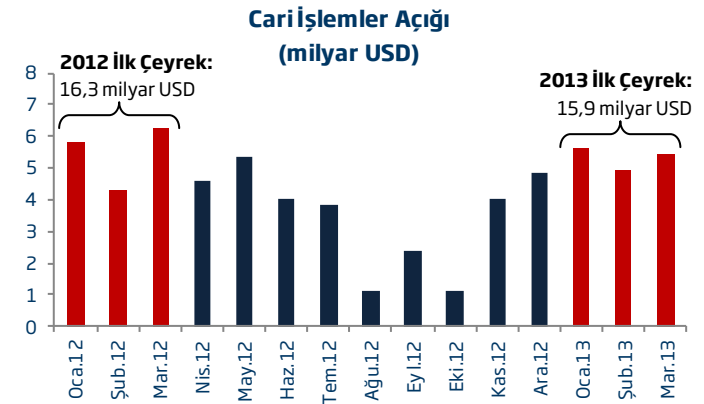
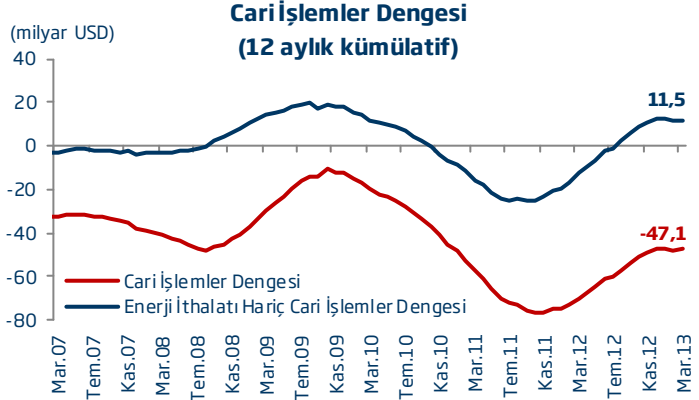
Şubat ayında 48 milyar USD'ye yükselen 12 aylık kümülatif cari açığın da Mart ayında 2012 yılsonu seviyesinin de altına inerek 47,1 milyar USD düzeyinde gerçekleştiği dikkat çekmektedir. Bu durum, yılın ilk çeyreğinde iç talep koşullarındaki toparlanma eğiliminin beklentilerin altında kaldığına işaret etmektedir.

Turizm gelirleri ödemeler dengesini olumlu yönde etkiliyor.

Turizm gelirleri Mart ayında 1,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Turizm gelirlerinin giderlerden daha hızlı artış kaydetmesi yılın ilk çeyreğinde net turizm gelirlerinin bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %35,4 oranında artarak 3 milyar USD'ye yükselmesinde etkili olmuştur. 12 aylık kümülatif verilerle değerlendirildiğinde de turizm gelirlerinin son 6 aydır artış eğilimini sürdürdüğü gözlenmiş, turizm gelirlerindeki artış cari açıktaki genişlemeyi sınırlandıran başlıca unsurlardan biri olmuştur.

Doğrudan yatırımlar gerilemeye devam ediyor.

Cari açığın finansman tarafı incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin doğrudan yatırımlarının azalmaya devam ettiği görülmektedir. Mart ayında 597 milyon USD'ye gerileyen yurt içine doğrudan yatırımlar Eylül 2012'den bu yana aylık bazda kaydedilen en düşük seviyeye gerilemiştir. Böylece, söz konusu yatırımlar yılın ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %55,2 düşükle 2 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, yurt içi yerleşiklerin yurt dışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımlar yılın ilk çeyreğinde 688 milyon USD seviyesine ulaşarak net doğrudan yatırımların bir önceki yılın ilk çeyreğine kıyasla %40,4 oranında daralmasında etkili olmuştur.

Portföy yatırımları güçlü seyrini sürdürüyor.

Mart ayında yükseliş eğilimini sürdüren net portföy yatırımları bir önceki yılın aynı ayına göre %29 artarak 3,9 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu gelişimde, Mart ayında hazinenin gerçekleştirdiği borç senedi ihraçlarının büyük ölçüde etkili olduğu görülmektedir. Nitekim, anılan dönemde borç senetlerinde kaydedilen 2,4 milyar USD'lik sermaye girişinin 1,6 milyar USD'lik bölümü yurt içi menkul kıymet ihraçlarından kaynaklanmıştır. Bankacılık sektörünün de bu dönemde yurt dışında 670 milyon USD tutarında tahvil ihraç ettiği dikkat çekmektedir. Ayrıca, Mart ayında hisse senetlerine 511 milyon USD tutarında sermaye girişi kaydedilmiştir.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

	Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2012	Mart 2013
Cari İşlemler Dengesi	-47.521	-47.138
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	68.335	74.286
-Doğrudan Yatırımlar	8.481	7.561
-Portföy Yatırımları	40.780	44.355
-Diğer Yatırımlar	17.960	30.610
-Net Hata ve Noksan	1.158	-8.202
-Diğer	-44	-38
Rezervler⁽¹⁾	-20.814	-27.148

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışı, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Kaynak: TCMB

Ödemeler Dengesi - Mart 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Çeyreklik bazda değerlendirildiğinde ise, net portföy yatırımlarının bir önceki yılın ilk çeyreğine kıyasla %69,1 artış kaydederek 8,8 milyar USD'ye çıktığı görülmektedir. Bu dönemde, bankaların yurt dışında gerçekleştirdiği tahvil ihraçlarının 2012 yılının ilk çeyreğindeki düzeyinin beş katını aştığı dikkat çekmektedir.

Diğer yatırımlardaki artışta bankacılık sektörünün yurt dışından sağladığı krediler etkili...

Diğer yatırımlar incelendiğinde, Mart ayında bankacılık sektörünün yurt dışından yüksek miktarda kısa vadeli kredi kullandığı dikkat çekmektedir. Bu dönemde, bankacılık sektörünün kısa vadeli kredi kullanımı 3,7 milyar USD ile Aralık 2010'dan bu yana kaydedilen en yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Uzun vadeli kredilere bakıldığında ise, bankaların Mart ayında net kredi kullanıcısı, yılın ilk üç ayı itibarıyla ise net kredi geri ödeyicisi konumunda bulunduğu görülmektedir. Diğer taraftan, yılın ilk iki ayında net kredi kullanıcısı konumunda bulunan bankacılık dışı kesimin Mart ayında net kredi geri ödeyicisi konumuna döndüğü dikkat çekmektedir.

İlk çeyrek itibarıyla, bankalar yurt dışından net 6,8 milyar USD tutarında kredi sağlamış, bankacılık dışı kesimde ise bu tutar 169 milyon USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

12 aylık kümülatif olarak değerlendirildiğinde, bankaların uzun vadeli borç çevirme oranı %93, banka dışı kesimin ise %113 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mart ayında rezervlerde hızlı artış...

TCMB'nin Mart ayındaki toplantısında rezerv opsiyon katsayılarını artırmasının da etkisiyle rezerv varlıklar 2,4 milyar USD ile hızlı bir artış kaydetmiştir. Böylece, ilk çeyrek itibarıyla rezerv varlıklardaki artış 7 milyar USD tutarında gerçekleşmiştir. 12 aylık kümülatif rezerv atışı da 27,1 milyar USD düzeyindedir.

Beklentiler...

Şubat ayında artış kaydeden 12 ay birikimli cari açığın Mart ayında yeniden düşüş kaydetmesi, yılın ilk çeyreğinde iç talep koşullarındaki toparlanmanın tahminlerin bir miktar gerisinde kalabileceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, TCMB'nin son toplantısında almış olduğu faiz indirim kararı ve sürdürdüğü ekonomiyi destekleyici politikalar göz önünde bulundurulduğunda, cari açığın önümüzdeki dönemde yeniden artış eğilimine girebileceği düşünülmektedir. Ancak, ekonomideki toparlanmanın tedrici düzeyi söz konusu artışın sınırlı bir seviyede kalacağına işaret etmektedir.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Mart 2013	Ocak-Mart 2012	Ocak-Mart 2013	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-5.396	-16.300	-15.917	-2,3	-47.138
Dış Ticaret Dengesi	-5.737	-16.783	-17.047	1,6	-65.986
Hizmetler Dengesi	1.263	2.050	2.873	40,1	24.332
Turizm (net)	1.188	2.216	3.001	35,4	22.344
Gelir Dengesi	-946	-1.929	-1.975	2,4	-6.721
Cari Transferler	24	362	232	-35,9	1.237
Sermaye ve Finans Hesapları	6.856	10.566	19.543	85,0	55.340
Doğrudan Yatırımlar (net)	424	2.275	1.355	-40,4	7.561
Portföy Yatırımları (net)	3.887	5.175	8.750	69,1	44.355
Varlıklar	1.006	757	1.455	92,2	3.346
Yükümlülükler	2.881	4.418	7.295	65,1	41.009
Hisse Senetleri	511	920	393	-57,3	5.747
Borç Senetleri	2.370	3.498	6.902	97,3	35.262
Diğer Yatırımlar (net)	4.992	3.823	16.473	330,9	30.610
Varlıklar	-1.903	-901	1.444	-	1.896
Efektif ve Mevduat	-840	-581	1.935	-	3.851
Yükümlülükler	6.895	4.724	15.029	218,1	28.714
Ticari Krediler	1.158	-127	3.539	-	4.674
Krediler	3.296	1.118	6.567	487,4	14.582
Bankacılık Sektörü	4.176	-406	6.805	-	12.049
Bankacılık Dışı Sektörler	-1.058	1.921	169	-91,2	4.616
Mevduat	2.433	3.738	4.916	31,5	8.961
Yurtdışı Bankalar	1.804	2.740	3.952	44,2	8.325
Yabancı Para	-150	2.809	3.346	19,1	5.766
Türk Lirası	1.954	-69	606	-	2.559
Yurtdışı Kişiler	705	1.252	1.202	-4,0	2.863
Rezerv Varlıklar (net)	-2.447	-690	-7.024	918,0	-27.148
Net Hata ve Noksan	-1.460	5.734	-3.626	-	-8.202

Kaynak: TCMB

Ödemeler Dengesi - Mart 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman Yrd.

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.